

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 11.9.2009

KOM(2009) 467 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU A EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU**

Zvyšovanie účinnosti presadzovania práv duševného vlastníctva na vnútornom trhu

OBSAH

1.	Presadzovanie práv duševného vlastníctva: pretavenie dlhodobého záväzku do reality	3
2.	Podstata výziev a znižovanie rizík: Monitorovacie stredisko EÚ pre oblasť falšovania a pirátstva	5
2.1.	Podpora presadzovania PDV prostredníctvom komplexných informácií a zdieľania najlepšej praxe.....	6
2.2.	Monitorovacie stredisko ako platforma pre zainteresované strany a členské štáty	8
3.	Podpora administratívnej spolupráce v celej Európe	8
3.1.	Zvyšovanie transparentnosti vnútroštátnych štruktúr a systémov	9
3.2.	Propagácia cezhraničnej spolupráce prostredníctvom moderných nástrojov na zdieľanie informácií	9
4.	Vytváranie koalícií: sprostredkúvanie dobrovoľných dohôd medzi zainteresovanými stranami	10
4.1.	Zameriavanie sa na spoločné záujmy zainteresovaných strán	10
4.2.	Boj proti porušeniam PDV prostredníctvom dialógu zainteresovaných strán	10
4.3.	Riešenie predaja falšovaného tovaru cez internet	11
5.	Závery	11

OZNÁMENIE KOMISIE RADE, EURÓPSKEMU PARLAMENTU A EURÓPSKEMU HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU

Zvyšovanie účinnosti presadzovania práv duševného vlastníctva na vnútornom trhu

1. PRESADZOVANIE PRÁV DUŠEVNÉHO VLASTNÍCTVA: PRETAVENIE DLHODOBÉHO ZÁVÄZKU DO REALITY

Práva duševného vlastníctva (ďalej len „PDV“) sú v dnešnej znalostnej spoločnosti životne dôležitým obchodným aktívom, ktoré podporuje inováciu a tvorivosť prostredníctvom primeranej návratnosti investícií. PDV dnes zohrávajú čoraz dôležitejšiu úlohu – podporujú hospodársky rast prostredníctvom ochrany investorov, návrhárov a umelcov a umožňujú im profitovať z komerčnej hodnoty svojich výtvorov. Výsledkom je dôležitý cyklus obchodného rozvoja, znalostí a ďalších inovácií. Okrem toho sú to práve obchodné značky, ktoré majú na spotrebiteľov pozitívny vplyv, súc v mnohých prípadoch stelesnením kvality a uistením, že nakupované výrobky a služby sú autentické, bezpečné a spoľahlivé.

EÚ je domovom mnohých spoločností, ktoré sa na svete radia medzi najväčšie a najúspešnejšie a ktoré zároveň PDV považujú za jedny z ich najcennejších komerčných aktív. Na jednotnom trhu sú však PDV rovnako dôležité pre malé a stredne veľké podniky (ďalej len „MSP“), ktoré tieto práva využívajú na ochranu svojho nehmotného majetku a na získanie prístupu k nevyhnutným začiatocným financiám a rizikovému kapitálu. Je nevyhnutné, aby Európska únia pokračovala v podpore tohto prostredia prostredníctvom vysokokvalitnej kultúry v oblasti práv duševného vlastníctva, ktorá chráni životne dôležitý európsky talent a vytvára preň príležitosti.

Rastúca hodnota PDV je ukazovateľom úspechu. Vďaka nemu sa však zároveň stávajú atraktívnymi pre falšovateľov a pirátov, ktorí majú často prístup k dobrým zdrojom financovania a ktorí začali byť organizovanými, veľmi zručnými podnikateľmi, ktorých rozsah aktivít hraničí s priemyselným odvetvím. Títo porušovatelia v plnej miere využívajú pokroky v oblasti technológie a obchodu, pričom si osvojujú moderné obchodné modely na ovládnutie výroby, distribúcie a predaja nezákonného tovaru bez ohľadu na štátne hranice či kontinenty. Internet je jedným takýmto nástrojom, ktorý využívajú na svoje aktivity na celosvetovom trhu s falšovaným tovarom, čím potláčajú inovácie a ohrozujú pracovné miesta.

V Európe majú falšovanie a pirátstvo¹ dramatický a zničujúci účinok na podnikanie, pričom vzhľadom na nedávny hospodársky pokles a rastúci sortiment predávaných falšovaných výrobkov majú potenciál stať sa ešte problematickejšími. Aj keď tradičným objektom falšovania boli luxusný tovar, módné výrobky, hudba a filmy, dnes majú falšovanie a pirátstvo vplyv na širší rozsah tovarov masovej spotreby, akými sú napr. potraviny, kozmetika, hygienické výrobky, náhradné diely na automobily, hračky a rozličné druhy

¹ V tomto oznámení by sa výraz „falšovanie a pirátstvo“ mal chápať ako výraz vzťahujúci sa na porušovanie všetkých práv duševného vlastníctva uvedených v stanovisku Komisie týkajúcom sa článku 2 smernice 2004/48/ES (Ú. v. EÚ L 94, 13.4.2005, s. 37).

technických či elektronických zariadení². Vyústilo to do ohrozenia zdravia a bezpečnosti európskych občanov. Najmä zvyšujúci sa počet falošných liekov³ spôsobuje rastúce starosti⁴. Komisia implementovala v rámci jednotného trhu právny rámec, ktorý poskytuje nástroje na presadzovanie PDV spravodlivým, účinným a primeraným spôsobom. Smernica o presadzovaní PDV⁵ je v tejto oblasti jedným z míľnikov. Harmonizovali sa ňou zákony členských štátov, pokiaľ ide o civilné opatrenia na presadzovanie všetkých PDV, pričom v Rade sa momentálne diskutuje o návrhu trestnoprávných postihov⁶.

Colné nariadenie EÚ, na základe ktorého je možné zadržať tovar, pri ktorom existuje podozrenie z porušenia PDV, je ďalším pilierom tohto právneho rámca⁷. Komisia v súčasnosti s členskými štátmi a zainteresovanými stranami konzultuje spôsoby, akými je možné toto nariadenie ďalej zlepšovať.

Hlavná časť zákonov je už zavedená, vzhľadom na čo Komisia v súčasnosti navrhuje doplniť regulačný rámec doplnkovými nelegislatívnymi opatreniami v súlade s uznesením Rady pre konkurencieschopnosť z 25. septembra 2008 o všeobecnom európskom pláne pre boj proti falšovaniu a autorskému pirátstvu.

V tejto súvislosti je nevyhnutná podpora malých a stredne veľkých podnikov (MSP). Z prieskumu uskutočneného v mene Komisie v roku 2007 vyplynulo, že porušenia PDV spôsobujú európskym MSP zásadné problémy, keďže mnohé MSP nedisponujú zdrojmi a finančnými prostriedkami na to, aby porušovateľov stíhali⁸. Komisia sa preto zamerala na zvyšovanie podpory v tejto oblasti, čo je odzrkadlením silného dôrazu na PDV a riadenie znalostí od opätovného spustenia Lisabonskej stratégie v roku 2005. V záverečnej správe expertnej poradnej skupiny, ktorú zriadila Komisia, z apríla 2009 sa uvádzajú odporúčania pre pomoc, ktorú potrebujú MSP⁹. V súlade so zisteniami tejto správy Komisia pokračuje s niekoľkými súvisiacimi projektmi, ktorých cieľom je pomôcť MSP v ich snahe integrovať PDV do ich stratégií inovácie a obchodných plánov.

Na globálnej úrovni Komisia vypracovala dlhodobú stratégiu presadzovania PDV v tretích krajinách¹⁰. V rámci tejto stratégie bol vypracovaný zoznam „prioritných krajín“, ktorý sa pravidelne aktualizuje¹¹. Iné významné iniciatívy zahŕňajú rokovania o obchodnej dohode o boji proti falšovaniu (*Anti-Counterfeiting Trade Agreement*, ďalej len ACTA) a akčný plán medzi EÚ a Čínou, ktorého cieľom je zvýšiť mieru colnej spolupráce v oblasti ochrany PDV.

² Najnovšia správa Komisie o colných záležitostiach Spoločenstva varuje, že hrozba pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov dramatickým spôsobom narastá, pretože počet zadržaných predmetov sa v roku 2008 viac ako zdvojnásobil a predstavoval 178 miliónov kusov, z čoho približne 20 miliónov (t. j. 11 % zadržaných predmetov) bolo potenciálne nebezpečných pre zdravie a bezpečnosť občanov EÚ; IP/09/1106 z 9.7.2009.

³ Pozri <http://www.ip-talk.eu/?p=607> výsledky opatrenia „Medi-Fake“ (február 2009) – zadržaných bolo vyše 34 miliónov ilegálnych liekov.

⁴ <http://www.interpol.int/Public/ICPO/PressReleases/PR2008/PR200865.asp> a <http://www.icc-cs.co.uk/bascap/article.php?articleid=780>.

⁵ Smernica 2004/48/ES z 29.4.2004 (Ú. v. EÚ L 157, 30.4.2004, s. 16).

⁶ KOM(2006) 168 z 26.4.2006.

⁷ Nariadenie Rady (ES) č. 1383/2003 z 22.7.2003 (Ú. v. EÚ L 196, 2.8.2003, s. 7).

⁸ Technopolis, „Vplyv falšovania na MSP v EÚ“.

⁹ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/doc/Counterfeiting_Main%20Report_Final.pdf.

¹⁰ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/industry/ipr_report.htm.

¹¹ KOM(2004) 749 z 8.11.2004; Ú. v. EÚ C 129, 26.5.2005, s. 3.

¹¹ http://ec.europa.eu/trade/issues/sectoral/intell_property/ipr_epc_countries_en.htm.

Popri tom Komisia spustila svoje poradenské centrum (helpdesk) pre MSP v oblasti PDV týkajúcich sa Číny. Malým a stredne veľkým podnikom toto centrum poskytuje obchodné nástroje, ktoré potrebujú na to, aby si vypracovali práva duševného vlastníctva a riadili súvisiace riziká.

Konsolidácia partnerstiev verejného a súkromného sektora je takisto nevyhnutnosťou. V máji 2008 sa spolu s členmi Európskeho parlamentu zorganizovala konferencia na vysokej úrovni o falšovaní a pirátstve, ktorej cieľom bolo spustiť udržateľnú stratégiu EÚ pre prístup s vyššou mierou participácie¹². Po konferencii nasledovala stratégia Komisie v oblasti práv priemyselného vlastníctva v Európe¹³ a prijatie uznesenia Rady pre konkurencieschopnosť o všeobecnom európskom pláne pre boj proti falšovaniu a autorskému pirátstvu¹⁴. Závery Rady potvrdili potrebu dosiahnuť v rámci jednotného trhu lepšie fungovanie presadzovania PDV, a to doplnením právnych predpisov o sériu nelegislatívnych opatrení. V týchto záveroch sa zároveň vyzývala Komisia, aby sa naďalej intenzívne zameriavala na hraničné kontroly, a to vo forme colného plánu na boj proti falšovaniu na roky 2009 – 2012. Tento plán vypracovala Komisia v spolupráci s členskými štátmi¹⁵.

2. PODSTATA VÝZIEV A ZNIŽOVANIE RIZÍK: MONITOROVACIE STREDISKO EÚ PRE OBLASŤ FALŠOVANIA A PIRÁSTVA

Všeobecné skutočnosti o rozsiahlych škodách, ktoré spôsobuje porušovanie práv duševného vlastníctva, sú dobre známe. Zhromažďovanie komplexných informácií, na základe ktorých by sa dali vypracovať priority a postupy presadzovania práv, by mohli byť cielenejšie a účinnejšie, čím by sa otvorila cesta k lepšej spolupráci a politikám založeným na dôkazoch, je však náročnejšie.

V správe OECD z roku 2006¹⁶ sa uvádzalo, že jedným z najväčších problémov pre vlády a podniky je získavanie spoľahlivých a aktuálnych informácií o rozsahu falšovania a pirátstva a o ich vplyve na naše ekonomiky a spoločnosť, vrátane zamestnanosti v Európe. Napriek tomu, že v niektorých sektoroch sa uskutočnili aktivity zamerané na analýzu rozsahu a rozmerov problému, tieto čísla boli vypočítané na základe odlišných metód a zdrojov, takže výsledkom je nedostatok porovnávacích údajov.

Veľké množstvo informácií je navyše v držbe vnútroštátnych orgánov presadzovania práva, európskych a vnútroštátnych úradov pre duševné vlastníctvo a rôznych profesionálnych obchodných organizácií. Tieto údaje sa často len ťažko asimilujú. Jeden zo solídnejších zdrojov informácií, ktoré sú k dispozícii, uverejňuje Komisia a tento vychádza z ročných počtov tovaru zadržaného colnými orgánmi na hraniciach EÚ¹⁷. Tovar zadržaný na hraniciach však tvorí iba časť celkovej situácie, pretože pri tomto zadržaní ide iba o tovar, ktorý vstupuje na územie EÚ alebo z neho vystupuje. Celkovú základňu znalostí je treba rozšíriť, aby bolo možné plne posúdiť hospodárske a spoločenské následky falšovania a pirátstva a aby bolo zároveň možné pochopiť dôvod, prečo sú niektoré výrobky, sektory a zemepisné oblasti

¹² Tlačová správa IP/08/652.

¹³ KOM(2008) 465 zo 16.7.2008.

¹⁴ Uznesenie Rady z 25.9.2008 (Ú. v. EÚ C 253, 4.10.2008, s. 1).

¹⁵ Ú. v. EÚ C 71, 25.3.2009, s. 1.

¹⁶ OECD: „Hospodársky vplyv falšovania a pirátstva“ (2006), <http://www.oecd.org/sti/counterfeiting>.

¹⁷ Správa o colnom presadzovaní práv duševného vlastníctva v EÚ; výsledky na európskej hranici za rok 2008; http://ec.europa.eu/taxation_customs/.

v rámci EÚ zraniteľnejšie než ostatné. Na základe komplexných a porovnateľných údajov bude takisto možné zriadiť schválené priority a programy, ciele presadzovania práv a cielenejšie kampane informovanosti spotrebiteľov.

Aby to bolo možné dosiahnuť, Rada pre konkurencieschopnosť sa zasadzovala o vytvorenie európskeho monitorovacieho strediska pre oblasť falšovania a pirátstva ako hlavného nástroja EÚ, ktorým by sa „na základe údajov, ktoré sú verejný a súkromný sektor ochotné poskytnúť, umožnili pravidelné posúdenia rozsahu falšovania a pirátstva a presnejšia analýza týchto javov“¹⁸.

2.1. Podpora presadzovania PDV prostredníctvom komplexných informácií a zdieľania najlepšej praxe

Komisia v súčasnosti zriaďuje monitorovacie stredisko, ktoré má slúžiť ako ústredný zdroj pre zhromažďovanie, monitorovanie a nahlasovanie informácií a údajov súvisiacich so všetkými porušeniami PDV. Monitorovacie stredisko by však malo zohrávať oveľa väčšiu úlohu a stať sa platformou pre predstaviteľov vnútroštátnych orgánov a zainteresovaných strán na výmenu nápadov a odborných poznatkov o najlepšej praxi, vypracúvanie spoločných stratégií presadzovania práv a na poskytovanie odporúčaní pre tvorcov politiky.

Aby sa zabezpečilo, že toto monitorovacie stredisko sa stane celoeurópskym zdrojom znalostí a centrálnym zdrojom pre zainteresované strany a verejné orgány zúčastňujúce sa na činnostiach presadzovania PDV, bude potrebná úzka spolupráca medzi Komisiou, členskými štátmi a súkromným sektorom. Cieľom je preto zapojiť predstaviteľov verejného a súkromného sektora z celej Európskej únie a spojiť ich do partnerstva so spotrebiteľmi v záujme kultivácie širšieho porozumenia problematiky. Uľahčí sa tým vypracúvanie praktických riešení, cielenejšie stratégie zvyšovania povedomia a kooperatívnejšie kroky. Dôležitým výstupom by mala byť verejne dostupná výročná správa, ktorú by predkladala Komisia a ktorá by obsahovala špecifické informácie o hlavných oblastiach činnosti.

Monitorovacie stredisko bude najmä:

- vylepšovať zhromažďovanie a používanie nezávislých, spoľahlivých informácií a údajov, pričom bude:
 - vypracúvať referenčnú metodiku zhromažďovania, analýzy a predkladania nezávislých údajov súvisiacich s porušeniami PDV a zaisťovať, aby sa informácie agregovali objektívnym a vyváženým spôsobom;
 - vykonávať podrobné analýzy a poskytovať pravidelné hodnotenia hospodárskych a spoločenských následkov vrátane vplyvu na inovácie, konkurencieschopnosť a zamestnanosť v Európe, vplyv organizovaného zločinu a jeho riziká pre zdravie a bezpečnosť európskych občanov;
 - používať komplexné údaje od verejných orgánov a súkromných organizácií na posúdenie slabých a silných stránok presadzovania PDV prostredníctvom vnútorného trhu;

¹⁸

Pozri vyššie poznámku pod čiarou 14, bod 15.

- poskytovať pravidelné a špecifické správy s cieľom identifikovať zraniteľnosť vnútorného trhu, poukázať na hrozby a výzvy a zasadiť sa za stratégie presadzovania práv založené na dôkazoch. Verejne dostupné správy budú poskytovať solidnú základňu znalostí a stanú sa ústrednými nástrojmi stanovovania priorít a merania pokroku;
- podporovať a rozširovať medzi verejnými orgánmi najlepšiu prax, pričom budú:
 - identifikovať a posudzovať koordináciu presadzovania PDV v členských štátoch;
 - propagovať a šíriť najlepšiu prax najmä prostredníctvom inovačných a úspešných iniciatív na spoluprácu medzi rozličnými orgánmi presadzovania práv, ako aj inými príslušnými vnútroštátnymi orgánmi;
 - identifikovať a dokumentovať školiace programy v oblasti presadzovania práv uskutočňované v rozličných členských štátoch, ako aj rozširovať najlepšiu prax;
 - podporovať to, aby verejne financované projekty plne rešpektovali práva duševného vlastníctva;
 - podporovať spoluprácu medzi verejným a súkromným sektorom, najmä so zreteľom na zvyšovanie povedomia a školenia agentúr zodpovedných za presadzovanie práv;
- šíriť úspešné stratégie súkromného sektora, pričom budú:
 - identifikovať a posudzovať úspešné stratégie boja proti falšovaniu a pirátstvu a kroky prijaté v súkromnom sektore, ako aj šíriť najlepšiu prax;
 - oslovať široký okruh strán zainteresovaných v distribučnom reťazci, ako napr. organizátorov obchodných veľtrhov, prepravné a logistické spoločnosti a poskytovateľov platobných služieb;
 - povzbudzovať snahy o zvýšenie kvality práv duševného vlastníctva s cieľom umožniť účinné presadzovanie práv;
 - identifikovať úspešné kampane na zvýšenie povedomia verejnosti, vypracúvať stratégie a iniciatívy a šíriť najlepšiu prax vo všetkých hospodárskych odvetviach a naprieč štátnymi hranicami;
 - skúmať, ako sa medzi mladými ľuďmi dá spropagovať povedomie a vzdelávanie v oblasti PDV;
- identifikovať, nahlasovať a navrhovať riešenia kľúčových problémov, pričom budú:
 - posudzovať a poukazovať na problémy v špecifických zemepisných oblastiach a špecifických odvetviach a dodávať odporúčania tvorcom politiky, agentúram presadzovania práv a zainteresovaným stranám.

2.2. Monitorovacie stredisko ako platforma pre zainteresované strany a členské štáty

Vo svojom uznesení Rada navrhla, aby monitorovacie stredisko bolo založené na jestvujúcich štruktúrach Komisie, ktoré by mali byť jednoduché a pružné a v prípade potreby využívať externé odborné poznatky. Komisia preto poskytne ústredný administratívny zdroj. Predstavitelia členských štátov a zainteresované strany však budú v práci monitorovacieho strediska a dosahovaní jeho cieľov zohrávať zásadnú úlohu.

Členské štáty budú požiadané, aby vymenovali národného zástupcu, pričom zastúpenie zainteresovaných strán bude musieť odzrkadľovať široké spektrum európskych a vnútroštátnych orgánov zastupujúcich jednotlivé hospodárske sektory, ktoré majú najväčší záujem a najviac skúseností v oblasti boja proti falšovaniu a pirátstvu. Aj európski spotrebiteľia musia byť náležite zastúpení a vyzvaní, aby zohrávali aktívnu úlohu. Týmto spôsobom by monitorovacie stredisko mohlo spotrebiteľom pomôcť, aby sa stali aktívnymi a zodpovednými partnermi. Osobitnú pozornosť je okrem toho nutné venovať zastúpeniu MSP.

3. PODPORA ADMINISTRATÍVNEJ SPOLUPRÁCE V CELEJ EURÓPE

Administratívna spolupráca medzi rôznymi orgánmi presadzovania práva sa musí zlepšiť, aby sa zaistilo konzistentné a efektívne presadzovanie PDV na celom vnútornom trhu. Vzhľadom na medzinárodnú povahu porušení PDV je zlepšovanie vnútornej cezhraničnej spolupráce nielen legislatívnou povinnosťou, ale jasným spôsobom aj nevyhnutnosťou a navyše, kým administratívna spolupráca už funguje v oblasti colných záležitostí, je zjavné, že v iných oblastiach má nedostatky a treba ju rozvinúť¹⁹.

Väčšia miera administratívnej spolupráce v oblasti presadzovania PDV by sa mala vnímať aj v širšej súvislosti partnerstva medzi Komisiou a členskými štátmi o dosiahnutí vnútorného trhu bez hraníc²⁰. S týmto cieľom je nevyhnutná efektívna sieť kontaktných bodov po celej Európskej únii, aby sa podporila rýchla výmena informácií o podozrivých výrobkoch, výrobných miestach, distribučných trasách a kľúčových predajných miestach. Dosiahne sa tým synergia, ktorá zase pomôže koordinovať vnútroštátne politiky a poskytovať vzájomnú pomoc.

Rozvíjanie lepšej koordinácie v členských štátoch je zároveň nevyhnutné medzi subjektmi zapojenými do presadzovania PDV. S cieľom zabezpečiť účinnú výmenu informácií musia byť vnútroštátne orgány pravidelne vo vzájomnom kontakte a v kontakte s príslušnými orgánmi súkromného sektora. Členské štáty sa preto vyzývajú, aby vymenovali národných koordinátorov s pevným mandátom, ktorí by synchronizovali záležitosti presadzovania PDV medzi ich jednotlivými vnútroštátnymi agentúrami presadzovania práv. Títo národní koordinátori by mali byť priamo prepojení prostredníctvom centrálného systému a mali by pôsobiť ako ústredné kontaktné miesta pre orgány odvetví, pričom by sa kontaktovali so zainteresovanými stranami a uľahčovali by cezhraničnú spoluprácu.

¹⁹ Zmluva o ES, článok 10. Smernica 2004/48/ES, článok 19.

²⁰ Odporúčanie Komisie 2009/524/ES z 29.6.2009 o opatreniach na zlepšenie fungovania jednotného trhu; Ú. v. EÚ L 176, 7.7.2009, s. 17.

Ako národné strediská odborných poznatkov v oblasti PDV by národné úrady PDV zohrávali dôležitú úlohu. Táto cenná úloha by mohla spočívať v budovaní platforiem a stratégií na presadzovanie koordinovaných postupov a šírenie najlepšej praxe. Táto úloha by sa mohla rozšíriť o nové funkcie, ako napr. zvyšovanie povedomia, špecifická podpora pre MSP a koordinácia. Iné medzinárodné ústredné miesta PDV, ako napr. Európsky patentový úrad, by tiež mohli prispieť svojimi odbornými znalosťami a najlepšou praxou. Navyše pokiaľ ide o obchodné značky a vzory, spolupráca medzi Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu (OHIM) a vnútroštátnymi úradmi by sa mohla ďalej rozšíriť tak, aby zahŕňala spoluprácu na úrovni EÚ a budúce programy a kroky v oblasti presadzovania práv.

3.1. Zvyšovanie transparentnosti vnútroštátnych štruktúr a systémov

Treba zlepšiť transparentnosť v súvislosti s vnútroštátnymi štruktúrami, aby sa poskytla podpora zainteresovaným stranám na cezhraničných úrovniach, najmä MSP. V nadväznosti na komplexné kolo konzultácií, ktorých sa zúčastnili všetky členské štáty a v rámci ktorých poskytli informácie, Komisia v súčasnosti analyzuje štruktúry, ktoré členské štáty zaviedli s cieľom bojovať proti porušeniam PDV. Výsledkom toho bude správa, v ktorej sa zmapujú jestvujúce rámce a stratégie a poskytnú ukazovatele najlepšej praxe. Správa sa predloží na stretnutiach zainteresovaných strán a členských štátov v kontexte monitorovacieho strediska v druhom polroku 2009.

3.2. Propagácia cezhraničnej spolupráce prostredníctvom moderných nástrojov na zdieľanie informácií

Zlepšovanie výmeny aktuálnych informácií s cieľom podporiť cezhraničnú spoluprácu je nevyhnutnou potrebou. Vo svojom uznesení Rada pre konkurencieschopnosť vyzvala Komisiu, aby zriadila sieť zameranú na rýchlu výmenu kľúčových informácií, pričom by využila vnútroštátne kontaktné miesta a moderné nástroje na zdieľanie informácií.

Aby sa dosiahol tento cieľ, veľkému počtu vnútroštátnych orgánov vrátane rozličných agentúr presadzovania práv a vnútroštátnych úradov pre duševné vlastníctvo bude musieť byť k dispozícii elektronická sieť na zdieľanie informácií o porušeníach PDV na vnútornom trhu. Táto sieť bude musieť:

- podporovať výmenu informácií v „reálnom čase“ o tovare a službách, ktoré porušujú PDV na vnútornom trhu;
- umožňovať rýchlu výmenu výstrah týkajúcich sa osobitných produktov, trendov a potenciálnych hrozieb; a
- poskytovať pre vnútroštátne orgány zariadenia na prekonávanie jazykových bariér.

Vychádzajúc zo svojich skúseností s ostatnými systémami vnútorného trhu, ako napr. so systémom výmeny informácií vnútorného trhu (IMI)²¹ a systémom výmeny informácií o dohľade nad trhom (ICSMS)²², Komisia v súčasnosti analyzuje, ako by mohol byť navrhnutý moderný systém, aby čo najlepšie zodpovedal potrebám užívateľov

²¹ <http://ec.europa.eu/idabc/en/document/5378/5970>.

²² <http://www.icsms.org/icsms/App/index.jsp>.

prostredníctvom rozhrania, ktorým by sa zdieľali a vymieňali nevyhnutné informácie, a akým spôsobom by mohol využívať jestvujúce siete, ako napr. IMI.

4. VYTVARANIE KOALÍCIÍ: SPROSTREDKOVANIE DOBROVOENÝCH DOHÔD MEDZI ZAJINTERESOVANÝMI STRANAMI

4.1. Zameriavanie sa na spoločné záujmy zainteresovaných strán

Boj proti falšovaniu a pirátstvu neprináša osôh iba držiteľom vlastníckych práv, ale je v záujme aj iných zainteresovaných strán, ako napr. dovozcov, organizátorov obchodných veľtrhov, maloobchodníkov vrátane platforiem elektronického obchodu.

Falšovanie a pirátstvo závažným spôsobom naruša dôveru a vieru spotrebiteľov v obchod s tovarom a službami, najmä na internete alebo cezhranične. Pre obchod a podnikanie to môže znamenať stratu príležitostí. U spotrebiteľov môže falšovanie navodiť nevôľu čo najlepšie využívať nové distribučné kanály, resp. využívať výhodné príležitosti vnútorného trhu.

Navyše rozsiahly sortiment falšovaného tovaru, ktorý má potenciálny vplyv na zdravie a bezpečnosť ktoréhokoľvek európskeho občana, ako napr. falšované lieky, potraviny, kozmetika, hygienické výrobky, elektronické a technické zariadenia a náhradné diely pre automobily a pod., ukazuje, že je v spoločnom záujme všetkých zainteresovaných osôb, aby spoločne bojovali proti tomuto rastúcemu javu.

Držitelia vlastníckych práv a iné zainteresované strany by sa preto mali podporovať v tom, aby preskúmali potenciálne spôsoby spolupráce a väčšmi sa sústredili na spojenie síl v mene boja proti falšovaniu a pirátstvu, ktorý je v ich spoločnom záujme, a zároveň by mali na urovnávanie sporov využiť možné spôsoby, ktoré sú alternatívou súdneho konania.

4.2. Boj proti porušeniam PDV prostredníctvom dialógu zainteresovaných strán

Zameriávaním sa na spoločné záujmy by sa malo dosiahnuť to, že medzi zainteresovanými stranami sa budú uzatvárať dobrovoľné dohody, čím sa nájdu praktické riešenia. Dobrovoľné dohody o boji proti falšovaniu a pirátstvu v teréne môžu zainteresovaným stranám poskytnúť flexibilitu, ktorá im umožní rýchlo sa prispôbovať novému technologickému vývoju. Tento prístup navyše samotným zainteresovaným stranám umožňuje vypracúvať optimálne opatrenia, najmä technologické riešenia. Platnosť dobrovoľných dohôd sa navyše dá jednoduchšie rozšíriť za hranice Európskej únie, čím sa tieto dohody môžu stať základom najlepšej praxe v boji proti falšovaniu a pirátstvu na celosvetovej úrovni.

Aby sa dobrovoľné dohody mohli uzatvárať a vykonávať, je nevyhnutné, aby sa zainteresované strany podujali na konštruktívny dialóg, pri ktorom by sa sústredili na konkrétne problémy a dosiahnuteľné a praktické riešenia, ktoré musia byť realistické, vyvážené, úmerné a spravodlivé pre všetkých dotknutých. Všetky dobrovoľné medzisektorové riešenia musia spĺňať požiadavky jestvujúceho právneho rámca, pričom by nemali žiadnym spôsobom obmedzovať základné práva občanov EÚ, ako napr. slobodu prejavu a právo na informácie, právo na súkromie a ochranu osobných údajov²³, ani brániť legislatívnym rokovaniam na úrovni EÚ. Komisia ponúka, že pri takýchto dialógoch zainteresovaných strán o konkrétnych problematikách bude vystupovať ako sprostredkovateľ,

²³ Charta základných práv Európskej únie, články 7, 8 a 11; Ú. v. EÚ C 303, 14.12.2007, s. 4.

pričom bude pozývať jednotlivé strany, aby sa zišli, organizovať stretnutia, poskytovať administratívnu a logistickú podporu a v prípade potreby zabezpečovať spravodlivú rovnováhu medzi jednotlivými záujmami, o ktorých sa bude diskutovať, vrátane legitímnych práv a očakávaní občanov EÚ. Komisia bude pozorne monitorovať vypracúvanie a fungovanie dobrovoľných dohôd a ostáva pripravená ponúknuť alternatívne prístupy, ak by boli v budúcnosti nutné.

4.3. Riešenie predaja falšovaného tovaru cez internet

Ako prvý príklad Komisia začala dialóg zainteresovaných strán o predaji falšovaného tovaru cez internet. Zatiaľ čo internet sám osebe nie je zdrojom falšovania, napriek tomu sa stal dôležitým prostriedkom predaja falšovaného tovaru na celom svete. Celosvetový dosah a dostupnosť, možnosť obchodníkov ostať v anonymite a schopnosť okamžite umiestňovať a sťahovať tovar z ponuky urobili z internetu jeden z najpríťažlivejších nástrojov na predaj falšovaného tovaru. Enormný nárast tohto javu robí z tejto oblasti oblasť prioritného nasmerovania opatrení. Ide zároveň o oblasť, v ktorej by sa ako obzvlášť sľubné javili dobrovoľné dohody, a to vzhľadom na rýchle napredovanie technologického vývoja a výslednú potrebu praktických riešení založených na technológiách.

Vlastníci značiek i internetové spoločnosti si to uvedomili a zaviazali sa spoločne vyvinúť smer napredovania. Komisia následne zorganizovala medzi zainteresovanými stranami štruktúrovaný dialóg, ktorého cieľom bolo sprostredkovať vzájomné porozumenie a nájsť riešenia, ktoré by boli v záujme všetkých dotknutých strán. Už sa uskutočnila séria stretnutí, ktorej cieľom bolo riešiť špecifické problematiky týkajúce sa predaja falšovaného tovaru cez internet. Ďalšie stretnutia boli naplánované na koniec roka. Tieto stretnutia by mohli viesť k podpisu memoranda o porozumení, v ktorom by sa riešili problémy ako napr. prevencia, identifikácia a odstraňovanie ponúk porušujúcich práva (napr. postupu vydávania upozornení a odstránenia stránok) a predajcov z internetových platforiem. Ak však nie je možné dosiahnuť dobrovoľné dohody, Komisia bude musieť zvážiť legislatívne riešenia, najmä v súvislosti so smernicou o presadzovaní PDV²⁴.

5. ZÁVERY

V súvislosti so stimulmi vytvárať, inovovať a obchodovať sa práva duševného vlastníctva stávajú jedným z míľnikov konkurenčnej, prosperitu zabezpečujúcej vedomostnej spoločnosti. Porušenia PDV spôsobujú ďaleko siahajúce hospodárske ujmy, pričom rastúci počet falšovaných produktov zároveň predstavuje pre zdravie a bezpečnosť spotrebiteľov reálnu hrozbu. Je preto v záujme zainteresovaných strán i spotrebiteľov, aby mali k dispozícii citlivý systém presadzovania práva, ktorý by bol pevný, úmerný a spravodlivý.

Zámerom Komisie je to zaistiť tým, že jestvujúci regulačný rámec doplní o nelegislatívne opatrenia, ktorých cieľom je dosiahnuť cielenejšie presadzovanie práv na spoločnom trhu zamerané na spoluprácu, najmä prostredníctvom:

- podpory presadzovania práva zo strany monitorovacieho strediska EÚ pre oblasť falšovania a pirátstva;
- podpory administratívnej spolupráce na celom vnútornom trhu;

²⁴ Pozri vyššie poznámku pod čiarou 5.

- sprostredkúvania dobrovoľných dohôd medzi zainteresovanými stranami.

Komisia je presvedčená, že týmito opatreniami sa výrazne posilní boj proti falšovaniu a pirátstvu v spoločnom záujme európskych občanov, podnikov a hospodárstva ako celku.